

Kako je mogoče?

Predsednik deželnega odbora Furlanije-Juljske krajine odvetnik Comelli je na slovesnosti ob otvoritvi nove 4-kilometrskce ceste na Kolovratu, katere gradnjo je predvideval osimski sporazum med Italijo in Jugoslavijo, na koncu svojega priložnostnega govora omenil tudi vprašanje slovenske manjšine v Italiji in v tej zvezi dejal, kako deželna uprava pričakuje »izid del komisije, ki jo je bilo imenovalo predsedstvo ministrskega sveta«. »Dežela — je nadaljeval dr. Comelli — ima tesne stike z vlado, da bi se našla dokončna, uravnovešena in harmonična rešitev tega vprašanja«.

Predsednik deželnega odbora je spregovoril te besede, potem ko je predsednik slovenske vlade dr. Anton Vratusa v svojih izvajanjih dejal, da »med pomembne naloge v okviru uresničevanja osimskih sporazumov vsekakor sodi tudi ureditev in izboljšanje položaja slovenske narodne manjšine v Italiji in italijanske narodnosti v Jugoslaviji, pri čemer Jugoslavija pričakuje, da bo Italija v skladu z resolucijami, ki jih je sprejel italijanski parlament ob ratifikaciji osimskih sporazumov, zagotovila enakopraven položaj in celovito zaščito vsem Slovencem, ki živijo v avtonomni deželi Furlaniji - Juljski krajini«.

Tudi najbolj preprost človek razume, da sta dr. Vratusa in dr. Comelli v zvezi s slovensko manjšino v Italiji govorila bistveno drugačen jezik, saj je prvi omenil enakopraven položaj in celovito zaščito manjščine, medtem ko se je drugi zavzemal za »harmonično in uravnovešeno rešitev« manjšinskega vprašanja. Pri najboljši volji ne moremo razumeti, kaj je pravzaprav g. Comelli mislil s svojimi besedami, tako da se nam vsiljuje misel, ali niso bile njegove besede morda le izraz vljudnosti.

V resnici Slovenci v Italiji prav malo pričakujemo od dela že omenjene komisije, saj je znano, da njena večina zagovarja stališča, ki niso prav v ničemer v skladu ne s črko ne z duhom osimskih sporazumov, saj med drugim večina komisije zanika obstoj slovenske manjšine v videmski pokrajini.

Dr. Comelli je dejal, da ima njegova uprava tesne zveze z vlado. Če je tako, se vprašamo, kako je mogoče, da je večina vladne komisije prišla do zaključkov, ki jih manjšina odločno odklanja, pri čemer uživa vso podporo druge pogodbenice, se pravi Jugoslavije.

Craxi se je odpovedal mandatu

BODO ODLOČALE POČITNICE?

»Politične smernice, ki jih je nakazal poslanec Craxi, vodijo k bistveni spremembi vloge, ki so jo volivci poverili Krščanski demokraciji, kot tudi vodijo k novemu in drugačnemu sistemu odnosov med političnimi strankami«. Tako se dobesedno glasijo besede, ki jih je odobrilo osrednje vodstvo Krščanske demokracije in zaradi katerih se je tajnik socialistične stranke Craxi odpovedal mandatu za sestavo nove vlade. Ko bodo naši bralci prejeli to številko lista, bo predsednik republike Pertini po vsej verjetnosti že izbral novega mandatarja, ki bo stopil na pot, na kateri sta se že spotaknila Andreotti in Craxi. Imena novega poverjenega ministrskega predsednika trenutno ne poznamo, vendar je jasno, da njegova naloga nikakor ne bo lahka, kajti odnosi med strankama, ki sta odločilni za rešitev vladne krize, se pravi odnosi med Krščansko demokracijo in socialistično stranko, so se v zadnjih dneh nevarno zaostriili, da je postalo njuno sodelovanje na ravni osrednje vlade ali tudi samo v okviru kake parlamentarne večine silno problematično.

Ko je državni poglavar poveril nalogo za sestavo nove vlade tajniku socialistične stranke — kar je bila vsekakor novost v vsej zgodovini italijanske republike — je vodstvo Krščanske demokracije uradno izjavilo, da načelno nima ničesar proti in da je stranka pod določenimi pogoji pripravljena sodelovati v njegovi vladi. Nadaljnji razvoj dogodkov pa opravičuje sum, da ta izjava ni bila povsem iskrena, čeprav je

treba priznati nekatere olajševalne okoliščine, kot na primer dejstvo, da ima novi mandatar za seboj stranko, ki na zadnjih državnozborskih volitvah ni zbrala niti 10 odstotkov glasov, kot tudi in zlasti sama Craxijeva politična preteklost, za katero so značilna številna protislovja.

Zdi se nam, da imajo prav tisti politični opazovalci, ki tajniku Krščanske demokracije in njegovim najožjim sodelavcem očitajo, da so se tudi v tem primeru obnašali kolebavo in celo nedosledno, češ da bi morali od vsega začetka iskreno povedati, da se stranka noče odpovedati pravici do predsednika vlade. Ta pravica ni sicer nikjer napisana, vendar ne gre zanemarjati dejstva, da je Krščanska demokracija še vedno stranka relativne večine in poleg komunistične partije zdaleč najmočnejša stranka v državi, saj je na zadnjih političnih volitvah zbrala nad 38 odstotkov glasov. Težko je sicer natančno vedeti, kateri so resnični razlogi, zaradi katerih so Zaccagnini in sodelavci dejansko onemogočili Craxijev poskus, vendar se nam zdi, da jih je pri tem vodila predvsem dvojna skrb: po eni strani povsem razumljiva bojazen, da ne bi kakorkoli škodovali lastni stranki, po drugi strani pa skrb za nadaljnjo usodo tako imenovanega »komunističnega vprašanja«, to je, kaj bo z usodo nadaljnega razmerja med strankama, ki skupno predstavljata skoraj 70 odstotkov celotnega volilnega zbora v državi. Ne glede na to, kaj trenutno piše in kako trenutno modruje tako ime-

dalje na 2 strani ■

Po ženevski konferenci o vietnamskih beguncih

Visoki komisar Združenih narodov za begunce Hartling je izjavil, da po nedavni ženevski konferenci dobro napreduje organiziranje podpor za vietnamske begunce. Na konferenci sami so sklenili nakazati za begunce 190 milijonov dolarjev ter dati dokončno politično zatočišče 135 tisoč beguncem.

Indonezija je sporočila, da je pripravljena dati na razpolago za začasno nastanitev vietnamskih beguncev dva otoka. Japonska se je ponudila, da preskrbi polovico hrane za vse begunce do njihove dokončne nastanitve. Drugo polovico hrane, zlasti riž in mleko v prahu, pa bo dobavila Evropska gospodarska skupnost.

Hartling je poudaril, kako je zelo važno, da so bogate države sklenile pomagati zaostalim deželam v jugo-vzhodni Aziji, ki so zavrnile begunce, ker same nimajo dovolj sredstev. Tako je Malezija že sklenila spet sprejemati begunce. Na njenih obalah se je zbralo preko 100 tisoč beguncev. Nad 200 tisoč beguncev je utonilo v morju in veliko število jih dalje pluje sem ter tja.

V Singapurju so tri italijanske vojne ladje: križarki »Vittorio Veneto« in »Andrea Doria« ter spremna ladja »Stromboli«. Na krov bodo sprejele okrog tisoč vietnamskih beguncev, ki se bodo želeli nastaniti v Italiji. Ladje so pripeljale za begunce velike količine živil in zdravil.

RADIO TRST A

■ **NEDELJA**, 29. julija, ob: 8.00 Poročila; 8.15 Glasba; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša; 9.45 Mali koncert; 10.30 Nediški zvon; 11.00 Poročila; 11.05 Mladinski oder: »Ostrostrelec«, napisal James Fenimore Cooper, dramaturg Dušan Perrot; 11.50 Motivi z malih zaslonov; 12.00 Poročila; 12.15 Nabožna glasba; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Poročila; 14.10 Poslušajmo spet; 15.30 Nedeljsko popoldne; 19.00 Poročila.

■ **PONEDELJEK**, 30. julija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Glasba za dobro jutro; 8.00 Novice; 8.05 Z novim dnem; 9.00 Poročila; 9.30 Pravljičica v nadaljevanjih: France Bevk: »Čarovnica Čirimbara«; 10.00 Poročila; 10.05 Koncert: Romantična dela; 11.30 Poročila; 11.35 Slovenski izvajalci lahke glasbe; 12.00 Ribe in morje, radijski variete; 13.00 Poročila; 13.15 Umetne in ljudske pesmi; 13.45 Naši ansambli; 14.00 Novice iz Furlanije-Juljske krajine; 14.10 Za prijetno popoldne; 14.45 Roža mogota, antologija ljubezenske lirike; 15.30 Poročila; 16.30 Rezervirano za...; 17.00 Poročila; 17.05 Skladatelji in izvajalci; 18.00 Poročila; 18.05 Kulturni prostor; 18.20 Glasbeni drobiž; 19.00 Poročila.

■ **TOREK**, 31. julija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Glasba; 8.00 Novice; 8.05 Z novim dnem; 9.00 Poročila; 9.30 Rdeče, rumeno, zeleno... (Zora Saksida); 10.00 Poročila; 10.05 Koncert sredi jutra; 10.45 Parada orkestrrov; 11.00 Roman v nadaljevanjih: Ivo Vojnovič - Majda Skrbinšek: »Ekvinokcij« - 1. del; 11.30 Poročila; 11.35 Počitniški vrtljak; 13.00 Poročila; 13.15 Glasba po željah; 14.00 Novice; 14.10 Za prijetno popoldne; 15.30 Poročila; 16.30 Rezervirano za...; 17.00 Poročila; 17.05 Gaetano Donizetti: Don Pasquale; 18.15 Poročila; 19.00 Poročila.

■ **SREDA**, 1. avgusta, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Glasba; 8.00 Novice; 8.05 Z novim dnem; 9.00 Poročila; 9.30 Glasba za najmlajše; 10.00 Poročila; 10.05 Koncert; 11.30 Poročila; 11.35 Vam ugaja jazz?; 12.00 Bodimo resni!; 13.00 Poročila; 13.15 Zborovska glasba; 14.00 Novice; 14.10 Poletna vročica (vodi Mirjam Mikolj); 15.30 Poročila; 16.30 Rezervirano za...; 17.00 Poročila; 17.05 Skladatelji in izvajalci; 18.00 Poročila; 18.05 Kulturni prostor; 18.20 Glasbeni drobiž; 19.00 Poročila.

■ **ČETRTEK**, 2. avgusta, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Glasba; 8.00 Novice; 8.05 Z novim dnem; 9.00 Poročila; 9.30 Otroci se igrajo; 10.00 Poročila; 10.05 Koncert; 11.00 Roman »Ekvinokcij«, 2. del; 11.30 Poročila; 11.35 Počitniški vrtljak; 13.00 Poročila; 13.15 Glasba po željah; 14.00 Novice; 14.10 Za prijetno popoldne; 14.45 Roža mogota; 15.30 Poročila; 15.35 Vodič po glasbeni umetnosti; 16.30 Rezervirano za...; 17.00 Poročila; 17.05 Skladatelji in izvajalci; 18.00 Poročila; 18.05 Kulturni prostor; 18.20 Glasbeni drobiž; 19.00 Poročila.

■ **PETEK**, 3. avgusta, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Glasba; 8.00 Novice; 8.05 Z novim dnem; 9.00 Poročila; 9.30 Na počitnicah; 10.00 Poročila; 10.05 Koncert; 11.30 Poročila; 11.35 Slovenski izvajalci lahke glasbe; 12.00 Radijski variete po zamisli in v izvedbi Marjana Kravosa in Marka Oblaka; 13.00 Poročila; 13.15 Zborovska glasba; 14.00 Novice; 14.10 Za prijetno popoldne; 14.45 Naši nepoznani znanci; 15.30 Poročila; 16.30 Rezervirano za...; 17.00 Poročila; 17.05 Skladatelji in izvajalci; 18.00 Poročila; 18.05 Kulturni prostor; 18.20 Glasbeni drobiž; 19.00 Poročila.

■ **SOBOTA**, 4. avgusta, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Glasba; 8.00 Novice; 8.05 Z novim dnem; 9.00 Poročila; 9.30 Nekoč, v davnih časih; 10.00 Poročila; 10.05 Koncert sredi jutra; 11.00 Roman »Ekvinokcij«, 3. del; 11.30 Poročila; 11.35 Počitniški vrtljak; 13.00 Poročila; 13.15 Glasba po željah; 14.00 Novice; 14.10 Za prijetno popoldne; 14.45 Slovenske povojne revije v Italiji; 15.30 Poročila; 16.30 Rezervirano za...; 17.00 Poročila; 17.05 Slavni mojstri; 18.00 Poročila; 18.05 »Tončetove dogodivščine« (Marija Petaros); 18.45 Vera in naš čas; 19.00 Poročila.

■ nadaljevanje s 1. strani

novani »napredni tisk« v Italiji — v resnici gre za tisk, ki je odraz grobe malomeščanske miselnosti — je izven vsake razprave dejstvo, da je razmerje med že omenjenima strankama še vedno osrednje italijansko politično vprašanje in da je le od pametne in modre ureditve tega razmerja odvisna nadaljnja usoda celotne italijanske družbe in države.

V tej zvezi je povsem upravičen dvom, da bi bil Craxi — glede na svojo dosedanjo politično preteklost — politik, ki bi bil do vzeten ali bi čutil to osnovno italijansko problematiko. Do zdaj je namreč bolj znan kot spreten in iznajdljiv strankarski aktivist, ki se je z kdovekakšnimi vragolijami znal z manjšinskih pozicij povzpeti na čelo svoje stranke. V samih vrstah te stranke kot tudi v okviru ostalih manjših sredinskih strank se gotovo najdejo ljudje, ki bi bili primernejši za izpolnjevanje težavne politične naloge ministrskega predsednika, če drži, da stranka relativne večine trenutno ne more ali noče predlagati svojega kandidata.

VIETNAM IN KITAJSKA

Odnosi med Vietnamom in Kitajsko so se poslabšali. Agencija »Nova Kitajska« je objavila izjavo, v kateri pravi, da je Vietnam postal kolonialistična in rasistična država in oblastniki v Hanoju so nasplošno obsedeni kriminalci. Po kitajski trditvi so Vietnamci izdali socialistično stvar ter zaradi hegemonističnih teženj večajo napestost v Aziji.

Pomankanje bencina v deželi

Po vseh glavnih prometnih oseh naše dežele so te dni zabeležili zelo gost turistični promet. V tržaški pokrajini se nadaljuje pomankanje bencina. Številne črpalke so zaprte, ker ne razpolagajo več z gorivom, na redkih, ki so še odprte, pa je bil ves dan naval avtomobilistov, ki čakajo v dolgih kolonah. Do pomankanja bencina na Tržaškem je prišlo zaradi podražitve bencina v Jugoslaviji, kar je povzročilo neobičajen porast domačih pa tudi jugoslovanskih porabnikov. Po vsej deželi pa je skoro popolnoma pošlo plinsko olje. Zaradi pomankanja plinskega olja so v hudi zagati zlasti v obmorskih letoviščarskih krajih. V mnogih

hotelih so prekinili dobavo tople vode. V težavah so tudi lastniki motornih čolnov.

NIKARAGUA

Nova sandinistična vlada v Nikaragui je objavila, da ne bo razpisala svobodnih volitev tri ali štiri leta. Poprej je po njeni izjavi treba obnoviti državo po državljanski vojni, ki je trajala 18 mesecev. Sandinisti so tudi razpustili narodno gardo, parlament, sodišča ter liberalno stranko, kateri je pripadal Somoza. Po drugi strani nova vlada pravi, da želi imeti prijateljske odnose z Združenimi državami.

Bližnja papeževa potovanja

Papež ne more biti več »jetnik v Vatikanu«. To je poudaril vatikanski radio, med oddajo o bližnjih potovanjih svetega očeta na Irsko in v Združene države. In prav napoved o potovanju na Irsko je vzbudila veliko navdušenje med Irce ter precejšnjo zadrego v britanskih političnih in časnikarskih krogih. To pa zato, ker bi se Janez Pavel II. lahko podal tudi na Severno Irsko v Armagh, kjer je sedež irskega katoliškega primasa. Hkrati pa je to mesto, kjer prihaja

do najbolj krvavega soočanja med protestanti in katoličani v dolgi irski ljudski vojni. Boje se, da bi papeževa prisotnost mogla zanetiti nov val nestrpnosti. Vsekakor pa v londonskih vladnih krogih skrbno molče v pričakovanju, da bo objavljen točen spored papeževga potovanja. Glasnik zunanjega ministrstva je izjavil, da iz Rima ni prišlo še nobeno sporočilo o tem, če se sveti oče misli podati tudi na Severno Irsko ali ne.

Trenutnega dogajanja v državi pa ne gre jemati tako tragično, saj je, kot vse kaže, zdaj glavna skrb državljanov, kako najudobneje preživeti poletne počitnice, zaradi česar je upravičeno pričakovati, da bo takšna miselnost odločilna tudi za nadaljnji razplet vladne krize.

—o—

ITALIJA IN SOVJETSKA ZVEZA

Podtajnik v zunanjem ministrstvu Battaglia se je izrekel proti sodelovanju italijanskega kapitala pri gradnji atomskih elektrarn v Sovjetski zvezi, iz katerih bi nato Italiji dobavljali električni tok. O tem so razpravljali v Moskvi na zasedanju študijske skupine za energijo, ki je bila ustanovljena na podlagi italijansko-sovjetskega sporazuma o gospodarskem sodelovanju.

Battaglia je spomnil, kako bi bilo neproduktivno postaviti 800 kilometrov dolge daljnovode za prenos električnega toka. Italija se je na mednarodnih zasedanjih v Strasbourgu in Tokiu, na katerih so razpravljali o energetski neodvisnosti in varnosti Zahoda, že obvezala, da bo na lastnem ozemlju razvijala energetske vire, ki bodo alternativa petroleju.

—o—

Po vsej Italiji, pa tudi po vsej ostali Evropi, zlasti južni, ugotavljajo letos izreden turistični promet, kar postavlja na laž trditve o gospodarski krizi. Tudi visoke cene bencina niso niti najmanj ostrašile ljudi pred dolgimi potovanji z avtom. Od krize so prizadeti samo določeni, že prej revni sloji.

NOVICE

DRAGINJA RASTE

V Italiji vsak čas pričakujejo, da se bo podražilo gorivo. Bencin bi se moral podražiti za 50 lir na liter, plinsko olje pa za 28 lir. Podražile se bodo tudi električne tarife, saj pravijo, da bo treba izdati 7 lir več na kilovatno uro. Cena kruha se bo zvišala od 100 do 200 lir na kg, cena mesa pa se bo baje določila po stanju na svobodnem tržišču.

Pred dvidene so dalje podražitve stanarin, dnevnikov (od 1.8. bo en izvod stal 300 lir), zdravil, železniških in letalskih vozovnic ter telefonskih tarif.

Presenetljiv politični razvoj se kaže na Kitajskem. Odgovorni predstavniki odkrito priznavajo, da kitajski tisk v preteklih letih (pod Mao Tse Tungom, čeprav njegovega imena ne omenjajo), ni pisal resnice. »Lagali smo«, priznavajo.

Že mnogokrat smo opozorili, da v našem zamejskem tisku še vedne ne prihaja dovolj do izraza glas javnosti v »pismih uredništvu«. Iz nerazumljivih vzrokov se naši ljudje še vedno bojijo izražati v pismih in dopisih svoje politično mišljenje ali svoje mnenje o raznih javnih zadevah in problemih. Pri tem pa se pritožujejo, da se odloča o zadevah brez upoštevanja njihovih stališč. Potrebno bi bilo, da se čimbolj oglašajo v listih in izražajo svoje zahteve.

Gvinejski predsednik Sékou Touré, ki je bil te dni na obisku v Jugoslaviji, je ob tej priložnosti izjavil: »Država ni velika ne po številu prebivalstva ne po bogastvih ne po številu kvadratnih kilometrov ne po svoji materialni moči; kako je velika, dokazuje s svojim objektivnim stališčem v odnosu do mednarodnih problemov, z učinkovitim prispevanjem, ki ga daje, da bi zadovoljili prizadevanje in potrebe narodov v svetu, in seveda z nenehno vdanostjo idealom pravice, svobode, enakosti in solidarnosti«.

Sredi septembra se bodo začela v Moskvi pogajanja med Kitajsko in Sovjetsko zvezo za izboljšanje medsebojnih odnosov. Slo bo predvsem, kot kaže, za prepričitev pogostih oboroženih incidentov na mejah.

PROSTOR MLADIH

Drugi slovenski zamejski jamboree

Prvič se je pri nas govorilo o jamboreeju julija 1976, ko je Slovenska zamejska skavtska organizacija (SZSO) priredila prvi jamboree v kraju Pinedo v dolini Cellina. Letos so se organizacije iz Goriške, Tržaške in Koroške ponovno zavzele za tako skupno taborjenje in priredile v Logu pod Mangartom II. zamejski jamboree. Z njim proslavljajo vse tri organizacije pomembne jubileje v svojem delovanju: goriški skavti slavijo 15-letnico svojega obstoja, tržaške skavtinje 20-letnico, pred dvajsetimi leti pa so s svojim delovanjem začeli koroški skavti.

Prav gotovo je organizacija jamboreeja vse bolj zahtevna in terja mnogo več dela kot navadni tabor, vendar je to edinstvena prilika, da se srečamo z vsemi tistimi skavti, ki bi jih drugače ne poznali, da se seznanimo s problemi, ki so nekoliko drugačni od naših ali so nam celo tuji, da se končno

Mednarodna socialistična konferenca

V kraju Bommersvik na Švedskem je zasedal zbor načelnikov socialističnih strank, ki so članice socialistične internacionale. Voditelj finskih socialističnih demokratov Sorsa je v svojem govoru naglasil, kako se zdi, da je proces mednarodnega pomirjenja izgubil svoj zagon. Naglasil je zlasti, kako je nujno, da bi nadaljevali pogovore o nadzorstvu nad oborožitvijo. V prvi vrsti pa bi bilo potrebno popolnoma prepovedati jedrske preizkuse in uporabo kemičnega orožja.

Finski voditelj je izrazil zadovoljstvo nad sporazumom o omejevanju strateške o-

borožitve SALT-2 in se zavzel, da bi pri prihodnjih pogajanjih upoštevali tudi oborožitev na tako imenovanem »sivem področju«, to se pravi sisteme, ki so jih postavili v Evropi in ki se izmikajo vsem dogovorom. Ob koncu se je Sorsa zavzel, da bi po zgledu pogajanj SALT-2 napredovala tudi dunajska konferenca za skrčenje oborožitve v Srednji Evropi. Avgusta se bo delegacija socialistične internacionale podala v Colombo, kjer se bo seznanila z mnenjem neuvršenih. V jeseni bo šla v Združene narode, oktobra pa v Moskvo.

Slovenska skupnost in urbanistična problematika v Nabrežini

V ponedeljek, 23. t.m., je bila v Nabrežini važna seja tamkajšnjega občinskega sveta. Ta je namreč razpravljala in sklepala o preureditvi vseh občinskih služb, kar je v zvezi z najnovejšimi zakonskimi predpisi, ter o urbanističnih vprašanjih. Predlog o preureditvi občinskih služb je izoblikoval občinski odbor, svet pa ga je sprejel soglasno. Pred glasovanjem je svetovalec SSK Breclj zapustil sejno dvorano, ker je bil zavržen njegov predlog, naj se razprava odloži na naslednjo sejo glede na dejstvo, da so svetovalci prejeli odborov predlog na vpogled le nekaj ur pred sejo. Med razpravo pa je predlagal nekaj dopolnil, ki so se tikala predvsem prevajalskega urada na občini. Njegovi predlogi so bili sprejeti.

Svet je nato sprejel tri sklepe, ki se tičejo urbanističnih vprašanj. Slo je sicer za eno samo točko dnevnega reda, vendar so morali svetovalci trikrat glasovati. Najprej so z večino glasov poverili inž. Giorgettiju in arh. Robustelliju nalogo, da izoblikujeta predlog o uskladitvi občinskega regulacijskega načrta z deželnim urbanističnim načrtom. Prav tako z večino glasov

so poverili inž. Giorgettiju, arh. Robustelliju in arh. Precalliju nalogo, naj izoblikujeta predlog o zemljiščih, na katerih bi se gradila ljudska in ekonomična stanovanja. Svet je končno z večino glasov poveril prof. Alešu Lokarju nalogo, naj sestavi študijo o možnostih gospodarskega razvoja v občini, s posebno pozornostjo na perspektive, ki obstajajo v turistični dejavnosti.

V razpravo je med drugimi posegel svetovalec SSK Ivan Breclj. Zaradi tehtnosti njegovega posega in za lažje razumevanje celotne problematike objavljamo njegov govor v celoti.

—o—

»Slovenska skupnost se zaveda, da je točka dnevnega reda, katero pravkar obravnavamo, velike, rekel bi skoraj izredne važnosti. Zato bi kar v začetku svojih izvajanj izrazil željo, da bi se za ustrezne sklepe izrekla široka večina demokratičnih političnih skupin, ki so zastopane v tem občinskem svetu. Problematika, ki jo obravnavamo, je namreč takšne narave, da nikakor ne more biti predmet kakršnihkoli strankarskih manipulacij, prestižnih računov ali poskusov kakih izigravanj. Vse politične skupine so, kot je povsem naravno, nosilke določenih interesov. Naša stranka — Slovenska skupnost — je, kot znano, nosilka predvsem splošnih interesov občanov slovenske narodnosti, s čimer pa nikakor ni rečeno, da ne upošteva, da je gluha in slepa za splošno družbeno dogajanje v občini. Naloga nas vseh pa je, da skušamo te različne interese modro in pametno uskladiti, ker je to prvi pogoj za napredek vseh občanov, celotne družbe v mejah naše občine.

To je naše globoko prepričanje, zaradi česar sem na začetku svojih izvajanj naglasil, kako je želja Slovenske skupnosti, da bi se za ustrezne sklepe o tej točki dnevnega reda izrekla široka večina demokratičnih političnih skupin. Bodite tudi prepričani, da bo naša skupina tudi zastavila vse sile, da bi se dosegel tak rezultat.

Odstavek a) prve točke dnevnega reda govori, kot smo brali in tudi slišali od poročevalca, o imenovanju tehnikov, ki naj izdelajo predlog o uskladitvi občinskega regulacijskega načrta z deželnim urbanističnim načrtom, (kot natančno predvideva od-

(Dalje na 4. strani)

Slovenska skupnost in urbanistična problematika v Nabrežini

(nadaljevanje na 3. strani)

lok predsednika deželnega odbora z dne 12. januarja 1978. Tehniki bodo zato morali sestaviti predlog variante občinskega regulacijskega načrta, ki naj upošteva že omenjeni deželni urbanistični načrt in naj hkrati v tej zvezi določi enotne smernice za nadaljnji turistični razvoj v občini. Mislim, da je to glavna vsebina že omenjenega odloka predsednika deželnega odbora, ki nas trenutno zanima.

V tej zvezi bi si dovolil opozoriti, da je naša skupina že pred mnogimi meseci predložila resolucijo, ki je pozivala občinski odbor, naj se zanima, da bi občinski svet čimprej mogel razpravljati in sklepati o varianti občinskega regulacijskega načrta. Prepričani smo namreč bili, da je obstoječi regulacijski načrt pomanjkljiv, kar je

med drugim pokazala vsakdanja praksa. Regulacijski načrt je v ostalem inštrument, ki ga je treba takorekoč stalno prilagajati novim in nepredvidenim situacijam, s čimer ni nikakor rečeno, da je pri tem treba tudi korenito spreminjati njegove temeljne smernice. Občinska uprava je prav gotovo imela priložnost ugotoviti, kako je instrument, kakršen je regulacijski načrt, težko »upravljati«, vendar se mi zdi, da do zdaj ni temu primerno ukrepala, oziroma se je spopadla s tem problemom v trenutku, ko gre njen mandat že h kraju. Izgubili smo torej mnogo dragocenega časa. Mislili smo, da bomo vsaj delno temu odpomogli, ko smo sprejeli znani sklep z dne 27. aprila letos, ki pa ga je pokrajinski nadzorni odbor proglasil za nezakonitega, češ da smo kršili zakon in zlorabili svojo oblast, s čimer je bil naš sklep pravzaprav ničen.

Posegi ne smejo načeti narodnostnega razmerja

Toda vrnimo se k točki dnevnega reda. Govor je danes o imenovanju tehnikov, ki naj izdelajo predlog o varianti občinskega regulacijskega načrta, kot med drugim zahteva odlok predsednika deželnega odbora.

Odstavek c) prve točke dnevnega reda poleg tega predvideva imenovanje izvedenca ali izvedencev, ki naj izdelajo študijo o perspektivah nadaljnje gospodarskega razvoja v občini Devin-Nabrežina, s posebnim poudarkom na perspektivah, ki obstajajo v turistični gospodarski dejavnosti. O potrebi takšne študije ne bi veliko govoril, kajti njen pomen je na dlani. Hotel bi le poudariti, da sta odstavka a) in c) prve točke dnevnega reda, se pravi varianta občinskega regulacijskega načrta ter že omenjena študija, po mnenju Slovenske skupnosti, dve plati ene in iste medalje. V teoriji bi lahko celo rekli, da časovno ima študija prednost pred varianto, kajti slednja je instrument, s katerim omogočamo dosego ciljev in smotrov, ki smo si jih zastavili s študijo. Če bo na primer študija pokazala, da obstajajo pogoji za turistični razvoj tudi v kraških vaseh, bi morali to upoštevati v varianti. Hočem reči, da je delo izvedencev in strokovnjakov tesno med seboj povezano, zaradi česar je treba po našem obe vprašanji hkrati obravnavati in reševati.

Kaj in kako Slovenska skupnost načelno misli o celotni problematiki, je znano, zaradi česar ne bom danes ponavljal naših stališč. Hočem le ponovno poudariti, kako si Slovenska skupnost prizadeva in si bo tudi v prihodnosti prizadevala, da bo kakršenkoli poseg tako v urbanističnem kot v gospodarskem ali družbenem pogledu v korist **obeh** narodnostnih komponent v naši občini. Ti posegi pa **ne smejo** načeti obstoječega razmerja med obema narodnostnima komponentama. To je naše načelno stališče, to je splošno politično navodilo, ki ga Slovenska skupnost daje izvedencem, ki bodo imenovani od občinskega sveta, da izdelajo varianto in sestavijo študijo o nadaljnjem gospodarskem razvoju

Od občinskega odbora smo slišali nekatera imena tehnikov in strokovnjakov v

zvezi z odstavkom a) in c) dnevnega reda. Prav gotovo gre za ljudi, ki uživajo zaupanje občinskega odbora. Mi pa mislimo, da bi morali tehniki in izvedenci uživati zaupanje ogromne večine občinskega sveta, če hočemo, da bo delo tako opravljeno, da bo zadovoljilo vse demokratične svetovalske skupine v tem občinskem svetu. Zato predlagam, da se seznam izvedencev primerno izpopolni.

Preidimo zdaj k odstavku b) prve točke dnevnega reda. Gre, kot smo brali in tudi slišali, za imenovanje tehnikov, ki naj v skladu z že izdelano študijo določijo področja, na katerih se bodo v devinsko-nabrežinski občini gradila ljudska in ekonomska — po domače bi lahko rekli — poceni stanovanja.

Občinski svet in tudi širša javnost dobro ve, da je ta problematika za Slovensko skupnost kočljiva in navsezadnje tudi boleča. Po eni strani ljudski značaj Slovenske skupnosti, ki politično združuje slovenske delovne ljudi, zahteva, da je stranka silno občutljiva — kot v resnici tudi je — za najosnovnejše potrebe delovnega človeka, za njegovo zaposlitev, za njegovo zdravje, za kulturne potrebe in seveda nič manj tudi za njegove stanovanjske potrebe.

Po drugi strani je Slovenska skupnost kot manjšinska politična organizacija tudi nujno narodnoobrambna, se pravi, da je in mora biti silno občutljiva za eksistencialna

vprašanja slovenske narodnostne skupnosti. V naših konkretnih razmerah je prav to vprašanje, to je vprašanje ljudskih in ekonomskih gradenj tisto, ki nas vznemirja in nas zaskrbljuje.

Mi smo bili in smo proti temu, da se v naši občini začnejo izvajati zakoni o ljudskih in ekonomskih gradnjah, ker pričakujemo, da bo prej tudi o tem problemu imel dokončno besedo zakon ali zakoni o globalni zaščiti naše manjšine. Zelo dobro vemo, kako se ta problematika rešuje na Južnem Tirolskem in ne vidimo razloga, da takšna ali podobna zakonodaja ne bi smela veljati tudi za našo manjšino, saj je nedopustno, da bi v pravni državi posamezne narodne in jezikovne manjšine bile v zakonodajnem pogledu obravnavane na različne in morda celo nasprotujoče si načine.

Iz teh razlogov, ki so načelne narave, smo bili proti sklepu občinske uprave, da se izdela študija o ljudskih in ekonomskih gradnjah, pri čemer smo žal ostali v manjšini, saj nismo naleteli na razumevanje pri ostalih skupinah in niti pri občinskem odboru. Prav tako smo se vzdržali, ko je občinski svet sklepal v zvezi s prošnjo ali zahtevo dveh zadrug, ki so ali še nameravajo graditi stanovanja v Nabrežini, oziroma v Devinu.

Glede tega bi bilo po mojem prav, če bi občinska uprava poročala, kako je s tema dvema sklepoma, oziroma natančneje s tremi sklepi, če upoštevamo, da smo v zvezi z zemljiščem v Nabrežini dvakrat sklepali. Če se ne motim, je prvič šlo za 15 tisoč kv. metrov, drugič pa smo površino tega zemljišča na predlog občinske uprave znatno zmanjšali. Še bolj čudno je vsekakor z zadevo v Devinu, saj se govori, da smo začeli s postopkom, ki je v bistvu nepotreben, češ da je zadruga že lastnik zemljišča, ker ga je kupila po cenah, ki veljalo na svobodnem tržišču. Vprašam se, čemu in zakaj smo se lotili postopka, ki ga v takih primerih predvideva zakon prav z namenom, da cena zemljišča ne bi toliko vplivala na celotne stroške za gradnjo stanovanj.

Obe dosedanji izkušnji, ki ju imamo glede te problematike, po našem mnenju nista pozitivni. Hočem zdaj nadaljevati po tej poti? Skupina, ki jo predstavljam, se s tem ne strinja. Zato predlagam, naj se odstavek b) črta z dnevnega reda, in podrejeno predlagam, naj se razprava odloži vse dotlej, dokler ne bomo natančno seznanjeni, kako je z dvema oziroma tremi sklepi, ki jih je občinski svet doslej sprejel v zvezi z gradnjo ljudskih in ekonomskih stanovanj v občini.

Razpis seminarja za lutkovno dejavnost

Glede na zanimanje za lutkovno dejavnost, ki so ga vzbudili nastopi lutkovnega gledališča iz Kranja po šolah in prosvetnih društvih, je Slovenska prosvetna zveza sklenila, da organizira seminar z namenom, da se tudi pri nas razvije omenjena dejavnost, ki je bila do sedaj skoraj nepoznana, zaradi tega delno zanemarjena ali pa odvisna od dobre volje posameznikov.

Seminar, ki bo potekal v prostorih Dijaškega doma v Trstu, ul. Ginnastica 72, od 3. do 8. septembra 1979, bodo vodili vidni strokovnjaki na lutkovnem področju iz Slovenije.

Seminar bo vseboval teoretični del, to se pravi dramaturgijo in tehniko odra ter praktični del, to je izdelavo in izoblikovanje lutk. Tiste, ki bi se radi udeležili seminarja, prosimo, da se prijavijo na sedežu Slovenske prosvetne zveze v Trstu, ul. sv. Frančiška 20, tel. 767303 do 30. avgusta 1979.

Seminar se bo začel 3. septembra ob 14. uri. Urnik ostalih dni bo pa določen v dogovoru z udeleženci. Dijaški dom bo nudil hrano in eventualno prenočišče tistim, ki ne bi mogli prenočevati doma.

S seje občinskega sveta v Gorici

Pretekli petek, se je sestal, verjetno zadnjikrat med poletnimi počitnicami, občinski svet v Gorici. Med glavnimi točkami je bila odobritev pravilnika za občinske otroške vrtce, odobritev, ki se je vlekla že precej časa; s tem pravilnikom je občinska uprava želela urediti položaj vsega osebja v otroških vrtcih in tudi vprašanje sodelo-

Glas ločniške samostojnosti

V zadnjem času prihaja vedno bolj do izraza nasprotovanje ločniškega prebivalstva do delovanja goriške občinske uprave ali vsaj do tiste skupine upraviteljev, ki so odgovorni za javna dela, čeprav je za vse delovanje občinskega aparata odgovoren v prvi vrsti sam župan, ki je, kot znano, pripadnik Krščanske demokracije in prav ta stranka ima v Ločniku veliko število volivcev. Zgleda pa, da so ti že naveličani vseh obljub in zagotovil občinskega odbora in lahko rečemo, da imajo pri tem svoj prav. Zadnji primer je odločitev občinskega odbora, da dodeli nova zemljišča za gradnjo ljudskih stanovanj v Ločniku, potem ko je bil odbornik za javna dela (socialdemokrat Zucalli) zagotovil, da ne bodo več posegli na ločniško zemljo in to javno na sestanku rajonskega sveta. Zato je predsednik odbora za ločniško avtonomijo pred dnevi poslal vsem časopisom pismo, v katerem se zgraža nad početjem občinske uprave in obnašanjem treh občinskih svetovalcev iz Ločnika, ki so — med drugim — vsi demokristjani. Glede teh z grenkobo ugotavlja, da so se pri glasovanju izneverili koristim domačega kraja in se držali strankinih navodil. Kako malo posluha ima občinska uprava do etničnih, socialnih in kulturnih značilnosti določenih vasi in predelov goriške občine, smo na žalost že velikokrat ugotovili in krepko občutili na svoji lastni koži v primeru Štandreža. Čeprav bi imeli določene pomisleke glede učinkovitosti delovanja krajevnih avtonomij, se zdi vedno bolj opravičljiv boj prebivalcev iz Ločnika.

Zapleten položaj v podgorski tovarni

Vse kaže, da se ne bodo tako hitro rešile vse težave v zvezi s polnim obratovanjem podgorske predilnice. V zadnjih dneh so bili nekateri sestanki med delavskimi predstavniki in zastopniki velikega podjetja Bustese, v sklopu katerega je tudi podgorska tovarna; zgleda pa, da niso dobili še primerne rešitve za že tako težak položaj. Trenutno dela v tovarni okrog tisoč delavcev, skoraj petsto pa jih je še vedno v dopolnilni blagajni. Težave so namreč v tem, da nihče noče sprejeti na svoja ramena precej težko breme, ki je zlasti finančnega značaja. Ugotovljeno je bilo, da mora podgorska tovarna poravnati dolg v višini 19 milijard tako zavodu za socialno skrbstvo kot nekaterim drugim upnikom, dve milijardi in pol pa državnemu finančnemu zavodu

vanja med starši in odgovornimi oblastmi. Za nas je posebej važno tudi to, da bodo v slovenskih vrtcih imele prednost za namestitev osebe z znanjem slovenskega jezika; na ta način je občinski svet upošteval upravičeno zahtevo naše narodne skupnosti. Verjetno je to prvi primer, da je prišlo do tako jasne formulacije pravilnika. Drugo vprašanje je bila razprava o delovanju davčnega sveta; kot je že znano, so rajonske konzulte in občinski svet že pred časom imenovali člane v ta svet, vendar ni še začel delovati, ker je bilo ugotovljeno, da so trije imenovani člani uslužbenci na banki; nekateri trdijo, da bančni uradniki ne smejo biti istočasno tudi člani davčnih komisij. Problem je zaenkrat še nerešen (podoben primer se je pripetil tudi v Pordenonu) in zaradi tega ne more začeti z delom ta pomožni organ občinske uprave. Med glavnimi javnimi deli, ki so jih obravnavali na zadnji seji, je tudi preureditev nogometnega igrišča v ul. Baiamonti, to je športnega objekta, ki je dolgo let služil svojemu namenu, a je bil kasneje zanemarjen, še posebno potem ko so na Rojcah zgradili novo nogometno igrišče. Obnovitev tega starega igrišča je vsekakor važna, saj bo lahko služilo športni dejavnosti mladine iz rajona Sv. Roka in Sv. Ane.

Goriški župan De Simone o slovenski manjšini

Pred dnevi je goriški dnevnik »Il Gazzettino« objavil precej dolg odgovor, ki ga je goriški župan De Simone poslal dijakom tretjega razreda srednje šole iz Pordenona in ki se je nanašal na položaj Slovencev v goriški občini; še prej je ta intervju bil natiskan v goriškem tedniku »Arena di Pola«, ki ga urejuje in mu je odgovorni urednik župan sam. Značilno se nam zdi predvsem to, da je župan De Simone odgovoril na vsa zastavljena vprašanja in je verjetno prvič, da v tako dolgem članku neka vidna osebnost političnega in upravnega življenja odgovarja na vprašanja o sloven-

DVE KNJIGI O FOLKLORI

V zadnjem mesecu sta izšli v Gorici publikaciji o folklorni skupini »Danzerini di Lucinico« in »Santa Gorizia«. Obe sta bili izdani ob petdesetletnici ustanovitve omenjenih skupin. Knjigo o ločniških folkloristih je v glavnem pripravil Celso Macor, drugo pa Romolo Cosolo; avtorja sta znana

Kamenica vabi

V soboto 28., in v nedeljo 29. t.m., bo na Kamenici tradicionalno srečanje, ki ga prirejajo kulturno - prosvetna društva iz Beneške Slovenije.

Vljudno vabljeni!

po samostojnih publikacijah in po tem da sodelujeta pri raznih časopisih in revijah. Ni tu mesto, da bi delali nepotrebnih primerjav in pripisovali eni ali drugi večjo kvaliteto. Gre nam samo za to, da opozorimo bralce, ki jih zanima to področje, da sežejo po knjigah, ki sta vsaka po svoji plati pomembni in privlačni.

ski narodni skupnosti. Še bolj zanimivo pa je to, da so odgovori premišljeni in pozitivni, kar se tiče prikazovanja naše stvarnosti. Tako goriški župan prikazuje pordeonskim dijakom zgodovinske značilnosti našega naroda, pa vso razvejano in razširjeno šolsko ter kulturno in gospodarsko problematiko Slovencev in sicer na objektivni podlagi podatkov in realnega stanja. Ob koncu omenja tudi potrebo po pravični zakonski zaščiti slovenske narodne skupnosti. Lahko rečemo, da je ta prikaz stvaren in tudi objektivni.

Jasno je, da se je goriški župan na ta način morda (za nekatere) le preveč izpostavil in da nekateri njegovi odgovori niso prijali marsikateremu pripadniku italijanske narodne skupnosti. Reakcija je prišla takoj in sicer od socialdemokrata Lodattija, ki je že naslednjega dne pisal goriškemu uredništvu dnevnika »Il Piccolo«, zato da bi na zanj značilen način osporaval in kritiziral goriškega župana zlasti glede tistega dela, ki poudarja »avtohtonost« Slovencev v goriški pokrajini. Očitno je šlo za to, da bi znani socialdemokratski »veljak« (morda bi po svoji usmerjenosti spadal nekoliko bolj na desno) skušal pred goriško javnostjo dokazati, da je Gorica le samo italijansko mesto (italianissima) in da bi na ta način ne mešali pojmov goriškim občanom. Kje je dobil pogum, da je tako lahko pometel z vsemi zgodovinskimi podatki, samo on ve; goriški župan mu je že odgovoril v primerni obliki. Verjetno se bo »polemika« tu zaključila (če, logično, odšte-

(Dalje na 7. strani)

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Izšla je nova številka revije »Mladika«

Te dni je izšla nova, dvojna številka »Mladike« (6. in 7.). Dodan ji je bilten o programu letošnjih študijskih dni v Dragi. Uvodnik se nanaša še na zadnje volitve in ima naslov »V iskanju novih političnih poti«. Škoda, da ni podpisan. Menimo, da bi morali biti vsi politični članki, zlasti uvodniki, podpisani, ne samo zato, da bi bralci vedeli, s kom imajo opraviti, ampak predvsem zato, da bi pisci uvodnikov dajali drugim pogum, da se podpisujejo pod svoje članke, kajti vse preveč se je razpasla navada, skrivati se za anonimnost in s tem odriivati odgovornost od sebe. Druga stvar je, če je podpisovanje člankov zares nevarno, toda tako daleč (vsaj kar zadeva »Mladiko«) vendarle najbrž še nismo. Razen tega članek ni slab in se ga avtorju tudi ne bi bilo treba sramovati.

Nadaljuje se dnevnik Lada Piščanca »V zelenih daljavah božje bodočnosti«. Nekateri odstavki so psihološko zanimivi. Objavljena je novela Ivana Artača »Prvi maj«, ki je dobila tretjo nagrado na zadnjem literarnem natečaju »Mladike«. Vinko Ošlak je prispeval svoje šmarniško razmišljanje »Ali res povsod napredujemo?« V njem je rečeno med drugim: »Razlika napredka ... ni razlika v poklicih; ni razlika v hitrosti in proteinski zasičenosti; ni razlika v zgodovini uspeha, ampak v zgodovini odrešitve. Človek ni prišel na svet zato, da bi na njem »uspel«, ampak da bi se na njem odrešil. Človeštvo, po vsem tem, ne napreduje od edenske jablane do supermarketa; od

»Slovanski prehled«

V Trst prihaja nekaj izvodov češke revije »Slovansky prehled«, ki je veljal nekdanj za najbolj informativno publikacijo o vsem, kar je prihajalo na knjižni trg v državah slovanskega jezikovnega območja in se je nanašalo na zgodovino, jezikoslovje, narodopisje itd. Revija izhaja namreč že približno sto let. Toda zdaj jo izdaja češkoslovaško-sovjetski institut v Pragi in je prilagojena temu namenu. Zato je tudi opustila zaporedno letnico svojega izhajanja kot slavistična publikacija. Vsekakor je najti v njej še obilo informacij o novih knjigah v slovanskih državah ali bolje rečeno v vzhodnoevropskih državah sovjetskega bloka, pač pa je bolj slabo zastopana Jugoslavija in zlasti še Slovenija. Seveda bi v reviji zaman iskali poročila o novih knjigah, ki niso »na liniji«.

Pred kratkim je izšla 3. letošnja številka (revija izhaja dvomesečno).

Kajna do Berije, od bivanja do objesti. Napredek je od Eve k Mariji; od Savla k Pavlu; iz bivanja v poveljanje! Ze dolgo nismo brali nič Ošlakovega, zato nas veseli, da se je oglašil v »Mladiki«. Tudi Tatjana Rojc je prispevala razmišljanje in sicer »razmišljanje o smrti« pod naslovom »Minevanje, vredno človeka.«

Pod naslovom »Srečal se je s Prijateljem« je objavljena kratka, pa živo občutena spominska beseda o smrtno ponesrečenem Petru Štoku; v spomin nam ga kliče tudi fotografija, posneta prav na dan, ko se je prvokrat povzpela na Mangart. Pesmi so prispevali Vladimir Kos, Milena Merlak in Marija Kostnapfel, dijakinja tretjega razreda klasičnega liceja »France Prešeren«. Njena pesem »In si sam« je bila nagrajena na natečaju za letošnje mednarodno leto otroka.

Med ostalo vsebino naj omenimo še prijetno

napisan članek Brune Pertot »Sopek opoja: zajbelj, timijan, rožmarin« iz serije njenih člankov o rastlinah, članek »Zarečenega kruha se največ poje« iz serije »Iz dnevnika mlade družine«, Martin Jevnikar pa nadaljuje svojo serijo o tržaških revijah in obravnava tokrat revijo »Dan«. Zanimiv je članek Pavleta Merkuja pod serijskim naslovom »Žive besede v naših narečjih«, ki se tiče tokrat predvsem besed voz in málín v beneško-slovenskem narečju; pa tudi članek »O naravi in človeku«. Ivo Jevnikar nadaljuje svojo rubriko »Drobci iz majnšinskega sveta« in popravlja tokrat netočnosti v dveh člankih o Slovencih (Korošci in Primorci), ki jih je našel v nekaterih angleških knjižicah o manjšinah. Martin Jevnikar pa piše v svoji literarni rubriki o »Pesmih« Miroslava Košuta. Lev Detela poroča o pisateljskem srečanju v Brezah na Koroškem, Milena Merlak pa o razstavi slovenskega impresionističnega slikarstva na Dunaju. Poleg tega najdemo v tej številki še nekaj drugih člankov in komentarjev ter rubriko »Čuk na Obelisku«. Zal v tej številki ni dopisov, v katerih je drugače vedno najti kaj zanimivega.

f j

Knjiga »Slovenski in italijanski socialisti na Primorskem 1900-1918«

V sozaložbi Partizanske knjige v Ljubljani in Založništva tržaškega tiska ter s sofinanciranjem, t. j. s finančnimi prispevki Raziskovalne skupnosti Slovenije in Kulturne skupnosti Slovenije — podpisan pa je tudi Institut za zgodovino delavskega gibanja — je izšla zdaj knjiga »Slovenski in italijanski socialisti na Primorskem 1900-1918«, ki vsebuje predavanje oziroma referate, ki so bili prebrani na srečanju pod naslovom »Italijanski in slovenski socialisti v dobi Henrika Tume (1905-1918)«, ki je bilo 20. in 21. maja 1977 na filozofski fakulteti tržaške univerze. Na ovitku oz. pod naslovom knjige je sploh podpisano toliko ustanov in založb, da človeka kar zmede in se ne znajde prav, kdo je dejanski založnik te knjige, ki bi bila lahko dobila tudi nekoliko bolj prikladno obliko.

Knjiga, ki šteje okrog 180 strani bolj drobne tiska, prinaša referate, ki so jih brali na omenjenem srečanju Janko Pleterski, Aleš Lokar, Jože Pirjevec, Elio Apih, Milica Kacin-Wohinz. Vsi prispevki so dvojezični. Takoj je treba omeniti, da pozornega bralca moti dejstvo, da so podpisani kot izdajatelji knjige samo Slovenci oziroma slovenske institucije, čeprav so bile med prireditelji srečanja tudi italijanske ustanove v okviru tržaške univerze, iz česar se da sklepati, da so bili pobudniki in organizatorji srečanja predvsem slovenski krogi. Poleg tega

nas neka pripomba opozarja, da manjka v knjigi referat prof. Arduina Agnellija, ker ga uredništvo ni prejelo. To je tembolj škoda, ker je bil naslov njegovega referata posebno zanimiv. Glasil se je »Avstromarksizem pri italijanskih in slovenskih socialistih v Primorju«. Knjiga je torej bistveno okrnjena, zlasti kar zadeva italijanski prispevek, saj sta na srečanju sodelovala kot predavatelja samo dva avtorja, namreč Arduino Agnelli in Elio Apih. Vseh predavateljev je bilo šest.

Naj omenimo druge objavljene referate: Janko Pleterski, »Vloga Trsta v slovenski politični misli«; Aleš Lokar, »Ekonomske razmere slovenskega prebivalstva v Trstu pred prvo svetovno vojno«; Jože Pirjevec, »Socializem Henrika Tume«; Elio Apih, »Odnosi med italijanskimi in slovenskimi socialisti v Julijski krajini«; Milica Kacin-Wohinz, »Slovenski socialisti v letu 1918«. Fran Zwitter pa je povzel sintezo in probleme.

O vsebini referatov, ki so delno polemični, tudi v smislu, da lahko vzbudijo polemiko oziroma reakcijo pri nemarksističnih zgodovinarjih, kar zadeva ocene tedanje slovenske politike na Tržaškem in na Slovenskem sploh, bomo poročali kdaj drugič. Danes hočemo le opozoriti na to knjigo, ki pomeni prispevek k slovenski — in glede na to, da je dvojezična — tudi k italijanski zgodovinski literaturi o še ne tako oddaljenem obdobju tržaške, primorske in splošno slovenske zgodovine v začetku tega stoletja. Pristaviti je še, da najdemo v njej tudi prispevke tistih, ki so se javili k besedi v debati na srečanju.

—o—

NOVI UČITELJI

Na učiteljsišču »S. Gregorčič« so letos vsi dijaki opravili maturo z uspehom, vendar končne ocene niso bile prav najboljše (srednja ocena približno 41/60). Izdelali so Veneslav Devetak, Silvan Devetti, Jordan Ferletič, Marina Korošec, Mirjam Košič, Walter Mikluš, Boris Peric, Lucija Uršič in Bruna Visintin.

Dunajska revija »Integral« štev. 7

Dunajska revija »Integral«, ki je svoj čas, ob začetku svojega izhajanja (zdaj je v 4. letniku) posvetila eno svojih številčk Edvardu Kocbeku, obravnava v svoji najnovejši, 7. letošnji številki kot glavno temo »Cerkev v Vzhodni Evropi« (Med odporom in prilagoditvijo). Poljska je označena v uvodniku kot »dežela pod dvema rdečima klobukoma«. Avtor obširnega, dobro dokumentiranega članka je Alfred Schickel. Na isto temo sta ubrana še članek »Cerkev in država v vzhodnem bloku« in odlomki iz del poljskega misleca Czesława Milosza »Zapeljano mišljenje«. Več član-

kov oziroma reportaž se tiče Palestine oziroma nasprotstva med Izraelom in Arabci. Zanimiv je tudi članek o delovanju takoimenovanega »Club of Rome«, ki preučuje možnosti človeštva in razvoj v bodočnosti ter je znan po svojih svarilih pred zapravljanjem gospodarskih virov ter pred uničevanjem ekoloških vrednot na svetu. Nova številka prinaša tudi poročilo mednarodnega posvetovanja v Avstriji o Franzu Kafki in poročila o novih mednarodno zanimivih knjigah. Revija se naroča na naslov: Landstrasser Hauptstrasse 13/43, 0310 Wien, Avstrija.

Pri reviji sodeluje slovenski avtor Lev Detela.

Sodobno kmetijstvo

MOJ VRT

Kako se rastlina hrani?

Znana sta nam pojma asimilacija in osmoza. Asimilacija je sprememba snovi, ki jih rastline sprejemajo in predelujejo v lastno prebavljivo snov, kar v ožjem smislu pomeni: skozi listne reže sprejemajo ogljikov dvokis, ki ga pod vplivom vode, klorofila in svetlobne energije spreminjajo v škrob in sladkor. Oba se nato predelata v snovi značilne za posamezne vrste. Ta postopek je med največjimi čudeži življenja, ker zelena rastlina — ne pa gobe ali rastline brez klorofila — tako spreminja nežive, anorganske spojine v živo organsko snov.

Osmoza je izmenjava ali dviganje tekočin znotraj celic, ki so obdane s propustnimi ločilnimi stenami. Ta proces, ki uravnava tudi dviganje vode v tleh s pomočjo kapilarnega sistema in lasastih korenin, je predvsem pomemben za oskrbo rastline s hranilnimi snovmi. Tretji dejavnik v medsebojni zvezi z asimilacijo in osmozo pa je, da rastlina vse surovine v tleh, ki so jih mikroorganizmi napravili užitne, sprejema le v vodotopni obliki, seveda morajo zato biti na voljo znatne količine vode, saj je telo rastline od 60% do 95% sestavljeno iz vode. Od litra vode, sprejetega iz zemlje, rastlina v sebi zadrži le majhen delež, skoraj stodontni ostanek z izhlapevanjem znova izloči skozi listne reže, kar poteka toliko živahneje, kolikor več sončne svetlobe in toplote vpliva na rastlino, popolnoma pa preneha, ko mrz z odpadanjem listja trajne rastline prisili k zimskemu počitku.

Voda je torej nosilka življenja, brez nje ne bi mogle dotekati hranilne snovi in prenehalo bi se dovajanje sokov celicam tudi iz korenin. V vseh zelenih neolesenelih de-

lih se srečata vodna raztopina hranljivih snovi z asimilati, ki so nastali pri fotosintezi. Pri tem nastanejo, omenim jih le nekaj, spojine kot so beljakovine, in maščobe, lecitin in fosfatidi, ki na mestu porabe vplivajo, da rastlina raste, se debeli, ustvarja cvetje in plodove ter je zmožna vseh drugih življenjskih procesov. Zaradi nestrokovnega gnojenja lahko nastane v tem krogotoku velika škoda. Preobilica še bolj kot pomanjkanje pokvari rastlini juho iz hranilnih snovi v zemlji. Prenasičenost z dušikom, presoljenost s kalijem, preveliki odmerki fosforne kisline pripravijo rastlino do hiranja. Če pa zaradi napačne prehrane preveč raste, ima mnogo listov in le malo ali slabo trpežne plodove, ljudje zatrujejo, da je krivo le umetno gnojilo.

Rastlina zahteva pravilno mešano hrano in odklanja vsako neupravičeno izmenjavajoče hranilnih snovi. Ne potrebuje samo dušik ali kalij, fosforne kisline ali magnezij ali samo apno, zahteva razen tega še vse mogoče druge snovi, večinoma v neznatnih sledovih, to so mikrohranilne snovi. Njihovo pomanjkanje v tleh povzroča tipične bolezni na rastlini, prav tako kakor če ni v tleh ene ali več glavnih makrohranilnih prvin. Po tem se ravna vse gojene rastline, brez odstopanja. Justus Liebig, utemeljitelj modernega kmetijstva in vrtnarstva, je v svojem znamenitem zakonu o minimumu izrazil, da se še enkrat potrjuje osnovno spoznanje, da morajo biti vsi gnojilni ukrepi med seboj harmonično usklajeni. Takšna usklajenost pa se ne da stisniti v toga pravila. Je tako mnogostranska kot sestava zemlje, krajina, klima naših vrtov na jugu, severu, vzhodu in zahodu. Le splošno velja, da za primeren uspeh mora skrbeti vsak ljubitelj vrta sam!

Ko še ni bilo kemičnih tovarn, znanstveno kontroliranih poskusnih polj so kmetje in vrtnarji gnojili z gnojem iz organskih odpadkov, v prvi vrsti iztrebke živine.

Tega gnoja danes primanjkuje, njegovih lastnosti in vloge pa nobeno anorgansko gnojilo ne more prevzeti. V vrtovih, ki vedno rabijo tudi za potrebe lastnikov, je veliko pametneje, da opustimo vse oblike gnoja in raje najmanj tako učinkovito, toda higiensko in estetsko neoporečno vrtnarimo s šoto ob pametni uporabi rudniških gnojil.

Naloga organskega gnojenja, ki je nobeno anorgansko gnojilo ne more uresničiti, je nastanek in dopolnjevanje humusa. Zemlja, na kateri rastejo zahtevne gojene rastline, naj ima 1-3 odstotka humusa.

Kaj je humus? Humus je življenjska snov za talne bakterije in nosilec godne zemlje, prav to pa povzročajo bakterije. Veže hranilne snovi in preprečuje izpiranje hranilnih odmerkov. Ureja oskrbo z vodo v rodovitni zgornji plasti in skrbi za zadostno prezračevanje zemlje ter olajšuje rast korenin. Skupaj s talnimi bakterijami razvija ogljikov dvokis, ki prispeva k spremembi hranilnih snovi v zemlji. V skladu z urejenim kolobarjenjem humus prepre-

čuje utrujenost zemlje. Peščeno zemljo napravi bolj vezno, bogato z vodo in hranilnimi snovmi; težko ilovnato in glinasto zemljo napravi bolj rahlo, toplo in porozno.

Kako pa pridobimo to, čudeže povzročujočo, drobno-grudičasto »gnojno zemljo«, ki nastane z razkrajanjem delov in živalskih snovi?

Zakladnica je kompostni kup, ki pa je pravilno grajen zrel šele v dveh, treh letih, kar vrtnarja velja precejšnjo mero potrpežljivosti; pa tudi snovi za kompostiranje je v današnjih vrtovih čedalje manj, kot jih je bilo v vrtovih prej, ko so služili za samooskrbo s pridelovanjem zelenjave.

Izračunali so, da naj bi zrel kompost vseboval 0,35 počasi delujočega dušika, 2 odstotka kalija in 0,25% fosforne kisline, kar pa je mnogo premalo, da bi samo s tem gnojil, ostane pa dejstvo, da zemlji pomaga v primerih, ki sem jih prej naštel. Ima tudi to veljavo, da ga vse rastline v neomejeni količini prenašajo, saj je kompost najfinejša visokovredna humozna zemlja.

S polletnim presledkom napravimo na senčnem in zavarovanem mestu tri kupe enega poleg drugega. Osnovna ploskev 120x150, podlaga šota, nalaganje vseh zdravih, lahko razkrojljivih snovi v plasteh, in sicer plast odpadkov, plast šote, plast dobre vrtno zemlje, stranske stene hupa naj bodo proti vrhu položne. Ob vsakem premetavanju dodamo 2-3 kg žganega apna na 1 kubik mase. Premetavati moramo vsakega pol leta, pri tem pa spraviti plasti skupaj glede na stopnjo njihove dozorelosti. S tem nastane nepretrgano gospodarstvo, ki ima vedno podmladek in daje po dolgotrajni začetni dobi stalno dovolj zrelega komposta. Zaboji za kompost morajo omogočati dotok zraka, kompostni kupi pa ne smejo biti višji od 1.20 m, tudi jih ne smemo preveč trdo staptati. Pri vsem je potrebna vlaga zato namestimo v sredini vsakega kupa majhen žleb, v katerega priložnostno vlijemo nekaj veder vode. Lahen pokrov iz zemlje, mešana s šoto, vse skupaj pokriva.

Trohnenje komposta naj ne doseže stopnje, ko se popolnoma spremeni v zemljo. V njem je lahko še nekaj debelejših ostankov, sejemo ga zato le tedaj, če je potrebna tista popolna kompostna zemlja za sadilne skodelice, ki se kopiči na drugi strani mreže in je temna in drobno grudičasta.

Pri pripravi komposta svarim pred rastlinskimi deli, ki vsebujejo seme, so sumljivi za bolezen ali naseljeni z mrčesom, sem spadajo tudi pleveli. Vse to izločimo, posušimo, sežgemo in kot pepel dodamo kompostu. To so na pr. koceni kapusnic napadenih od golšavosti, ostanki od rezi vrtnic, ki jih je napadla pepelnata plesen, listje ušvih breskev, vršički mandljevca in marelic, napadenih od monilije, in tudi počasi razkrajajoče se izkrčene vrtno jagode. Kamenje, papir, žica in drugi trdni predmeti prav tako malo spadajo na kompostni kup, kot saje iz kaminov kurjenih z oljem ali voda od izplakovanja, ki so ji primešana rastlinam škodljiva sintetična sredstva za pranje ter ostanki olja. Uporabno pa je vse, kar ponovno postane zemlja, jesensko listje, trava, nenevarni enoletni pleveli brez semen, odpadki iz sadnih mlinov in podobni kuhinjski odpadki ter lesni pepel. Na kompostu naj ne rastejo rastline, ki ga močno izčrpavajo, npr. buče, in s tem njegovo hranilno vrednost znižujejo. S komposta odstranjujemo plevel. **Z. T.**

Iz Goriške

Goriški župan...

(nadaljevanje s 5. strani)

jemo kake nesramne napade neofašistov, ki si zelo radi privoščijo tudi goriškega župana v zadnjih časih). Za nas je predvsem važno to, da je prišlo do tega prikaza italijanskim dijakom, ki živijo nekoliko oddaljeni od nas in da so lahko spoznali našo narodno skupnost, pa čeprav samo preko tiskane besede. Če bi prišlo v bodoče tudi do realnega spoznavanja direktno tu pri nas, bi bilo še bolj pozitivno.

PROGRAM

»PRAZNIKA PETJA IN VINA« V PEVMI

V petek, 27. julija zvečer, tekma v brisškoli z bogatimi nagradami; v soboto, 28. julija ples z ansamblom Dobri prijatelji iz Brežic; v nedeljo, 29. julija, ob 18. uri nastop Ribniškega okteta; zvečer ples z ansamblom »Dobri prijatelji«; v ponedeljek, 30. julija, zaključek Praznika z ansamblom Supergroup. Toplo vabljeni!

KNUT HAMSUN POTEPUHI

OOOO Poslovenil Oton Župančič OOOOOOOOO 60 OOOO

Pogovor je postal zdaj splošnejši, Karolus je vprašal, ali sta prišla po morju ali po kopnem, in odgovorila sta mu. Ali nista slišala nič o slanikih? Ne. Kakšen je zunaj veter? Severovzhodnik. Avgust je moral v prezakurjeni sobi odpeti suknjo in tako razodeti svoj južnoameriški pas.

Ali to je bil povratek domov. Ni bila šega, stopiti gostu do stopnic naproti ali pokazati najmanjše znamenje veselja, ali ga pozdraviti, to se je smatralo za spakovanje in neumnost. Kako lahko bi se utegnili kaj takega prevreči v ginjenost in ponižnost, da, v solze v očeh — najsrmatnejše od vsega! Edevart se je menda nekoliko bal, da bo starega očeta premagalo čustvo in potegnilo njega samega za sabo — šlo je dobro, kakor ni pričakovali, ker je bilo navzočih toliko tujih ljudi, ki so razprostilili napetost. Pogledal je proti sestrama, ne da bi se bil osmešil: »Kako sta vzrasli, saj vaju skoraj ne bi spoznal!« Zavoljo tega sta obe zardele in sta se zamotili s pečjo in kotličem za kavo.

Šele čez dolgo časa so se začeli sosedje porazhajati iz izbe. Upali so do zadnjega, da bodo videli, kaj je v culah, a nobeden obeh fantov se ni hotel spomniti, da bi ju prinesel in razmotal. Dosti so jima namigavali, radovednost se je javljala odkrito, sam župan Karolus je rekel, preden je odšel: »Najbrž imata vsega treska v teh svojih culah?« — »O, vsega,« je odgovoril Edevart. — »Da o tem ne smeš dvomiti!«

Ali že to, kar so videli, je bilo mnogo, ljudje so tekali okrog in razpovedovali, kakšna znamenita možaka sta zdaj Edevart in Avgust: oba imata žepno uro in zlat prstan, nosita fine črne suknene obleke, klubuk po strani, na nogah visoke škornje z lakiranimi vihalci na golenicah.

Dnevi so minevali, veseli dnevi v malem domu, praznični dnevi. Josefina iz Kleive je prišla takoj šivat Edevartovima sestrama obleke, stari oče je hodil v novi lodnasti suknji in je imel celó nekoliko bankovcev v žepu, Joakim je bil čisto izplačan, Edevart mu ni bil nič več dolžan. In Edevart je imel Doppen čisto sam.

Obračun med bratoma ni minil brez prepira, oba sta se raztogotila in morala varovati svoj ponos, nanoslo je namreč tako, da je sedela Josefina iz Kleive zraven in poslušala in si ustvarila o tem svoj nazor. Zakaj je tudi veliki brat začel ta račun baš vpriči tretje osebe? Najbrž samo zato, da bi ga kdo slišal, in Joakim je pazil, da se je krepko držal na svoji postojanki. Tu je sedel upnik Joakim, pegast in precej suhljat in zanemarjen in se delal čisto nevednega pred to sramotno ponudbo nekoliko bankovcev, ki mu jih je brat molil.

»Kaj hočeš s tem?«

»To sem ti dolžan.«

»Ti si bacek!« je rekel Joakim.

»Vzemi denar,« je rekel Edevart. »To je ostanek tistega, kar sem si od tebe izposodil.«

»Nič si nisi izposodil. Jaz sem dobil od tebe mrežo. Sploh pa si mi poslal s Fosena denarno pismo.«

Edevart je porinil denar od sebe in dejal: »Ne bom ti več za norčka in se s teboj prepiral!«

Joakim je naposled vzel denar, a bil je tak, kakor da se mu želodec obrača. O, pa se ni hotel kar tako podati, nekaj je kupal, Nenadoma je bušil zbadljivo in brez opravičbe: »Dobro došel iz Amerike!«

To je zadelo. Josefina iz Kleive se je sklonila nad šivanje in se namuznila.

Saj so slišali vsi v vasi, da se je Edevart odpravljal na veliko potovanje — pa ni bilo nič iz vsega tega, bilo je golo ustenje in hrustenje, ali kali? Josefina je dvignila oči od svojega dela in prisluhnila.

Edevart je malo požvečil, čeprav ni imel ničesar v ustih. »Vrnili sem se,« je rekel. Joakim: »Vrnili, da. Menda si nisi upal.«

»Jaz si nisem upal? Le zanesi se, da sem si upal. Ali mislim, da sem ukrenil nekaj bolj pametnega.«

»Kako to?« je vprašal Joakim brez umevanja.

»No da, saj si menda videl, kaj imam v culah. In v čolnu imam še več.«

Josefina iz Kleive je pač mislila, da mora zdaj posredovati, zato je rekla: »Saj res, nemara imaš tudi tkalska brda?«

Edevart: »Brd imam v čolnu, gostih in redkih, samo povej, katero številko bi rada.«

»Ti si pa tič, ti Edevart!« je vzkliknila. »Sam Bog te je prinesel, saj kar je prišel Gabrielsen na kant, ni mogoče tukaj ničesar dobiti.«

»Moj čoln je do roba naložen,« je rekel Edevart. »Mislim, da imam blaga za vse ljudi v zalivu, za dolgo časa.«

»Odkod pa ga imaš?« je vprašal Joakim.

»Odkod ga imam? Blago?«

»Blago, blago, saj vendar nisi kam šel in ga ukradel?«

»S teboj se ne bom spuščal!«

»Drugače te denejo pod ključ,« je nadaljeval Joakim. »In če bi sedel z železjem na rokah, smo dobili s teboj lepo seme domov.«

Josefina iz Kleive se je smejala in je zopet posegla vmes: »Kaj pa cedil nimaš, Edevart?«

»Jaz, pa da ne cedil?« je odgovoril. »Kar pridi doli k čolnu!«

»Ti si pa res fant od fare! Bila sem v zadregi, krava mi je dobila telička, pa nisem imela cedilca ...« In zdaj je hotela Josefina tudi Joakima na lep način izvleči, pogorel je, premagan je bil in je gledal zagrizeno, rekla je: »Dà, dà, Joakim je tudi marsikaj storil.«

Edevart: »Najbrže je ležal v Vesteraalenu s svojo trhlo mrežo.«

»Ne, iz skale zunaj je izsekal gredo za gredo in naredil iz njih stopnice. To je zadnje, kar je naredil.«

»No, od tega je tako tolst in debel v obraz! je rekel Edevart skrajnje posmehljivo. »Dobro je zaslužil pri tem!«

Josefina ni odnehala: »In zdaj, ko pride pomlad,« je rekla, »in skopni sneg in bo vse zeleno in lepo, boš videl, kaj vse je Joakim naredil: izkrčil je vse kamenje na vajinem

svetu tam doli in vse preril in obrnil in naredil iz vsega njivo —«

»In posejal sol?« je vprašal Edevart.

»Ne brigaj se zanj,« ji je svetoval Joakim.

Ali Josefina ni bila topoglava, kaj še. Ker je bila pridna in delavna ženska, je zdaj že dve leti opazovala obilno letino, ki jo je spravil Joakim iz svoje novine, zato ga je hvalila, se mu čudila in ga močno povzdigovala: iz tiste krpice sveta je toliko izbil, da ima iz nje krme za eno kravo. »In ne razumem, kako si se tega domislil,« je rekla Joakimu.

Joakim: »To sem bral v nekih novinah na Lofotih.«

»Saj, saj, ti bereš novine in bukve in študiraš in vrtaš in koplješ,« je rekla. »Zdaj slišiš, Edevart.«

Edevart je odgovoril, da se njemu neče tratiti časa s takimi rečmi, on da ima drugega posla, in Joakim je zaključil prepir, odhajaje iz izbe, s temile besedami: »Da se ti le hoče govoriti s tem tumpcem, Josefina, saj še brati ne zna ...«

Edevart in Josefina sta preskočila na razmere v srenji, Josefina je poznala vse ljudi in je o vsakem nekaj vedela: o kom je že vprašal? O Ragni — ali ni nič o tem slišal? Da, omožena je s Teodorjem in že imata dvoje otrok. Seveda jim kaj trda prede. Pri mali koči ni sveta in ni živine, še koze ne, pa že še nekako prekladata. — Da, pri starem Martinu je kar čisto dobro, saj jih je pa tudi samo troje. Taka nesreča, da mu je krava zdaj jalova, vendar je lepa in debela, in zdaj jo hoče dati zaklati in dobi zanjo lepo molzno kravo. — »Vprašuješ, kar vprašuješ vsi, rad bi izvedel kaj o Ani Mariji. Drugega ne vemo, kot da ji je dobro in da se je izpreobrnila. Možu ne piše pogostoma, pravijo pa, da duhovnik iz jetnišnice večkrat piše župniku, da je zdaj na moč pobožna in prebira sveto pismo in da prepoje vso cerkveno pesmarico od konca do kraja. Kaj pravi na to Karolus? Da, to vprašaj svojega brata Joakima, zakaj on bere in piše za vso srenjo, bi skoraj smela reči. Toliko pa vem, da hoče imeti moža pri sebi, tako se ji toži po njem, piše, in pravi, da morata biti mož in žena eno. Ampak, Bog jo previdi, Karolusa vendar ne morejo vtakniti k nji, saj on ni nikogar umoril.«

Edevart: »Kaj misliš, kaj mu hoče?«

»Kaj mu hoče? Le nič se ne sme!« odgovori Josefina in se sama smeje. »Najbrž ga hoče samo izpreobrniti. Zdaj ti bom pa nekaj povedala, kar te bo veselilo: ali veš, da bo Hosea, tvoja sestra, dobila Ezro? No, tak tega ne veš? Da, kar zaobljubljena sta. In najbrž ji bom jaz šivala poročno obleko, če daš ti blago zanjo.«

»Da, da,« je rekel Edevart. »Ezra še ni najslabši, ki bi ga lahko dobila.«

»Ni najslabši, ne! In zdaj si je kupil od Karolusa kos sveta s pašnikom. Mislim, da hoče zidati. Če bosta le srečo imela tam!« kima Josefina globokoumno.

»Kaj misliš?«

(Dalje prihodnjič)